

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

24 червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інформаційні системи і технології у фінансах

Назва дисципліни

Галузь знань 07 – Управління та адміністрування

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа та страхування

Обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС, Шифр дисципліни ОПП16

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – Економіки і управління

Кафедра – Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин							Курсовий проєкт	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
					Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Залік			Іспит	
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття						
Д	4	7	5	150	50	16	34				100			+	
З	4	7	5	150	12	6	6				138			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Робоча програма складена

Підпис(и) автора(ів)

канд. екон. наук., доц. Іванна СИДОРЧУК
Вчений ступінь, звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ автора(ів)

Схвалена на засіданні кафедри Фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

Протокол від 17 червня 2025 р. № 12

Зав. кафедри Ніла ХРУЩ
Підпис Ім'я ПРІЗВИЩЕ

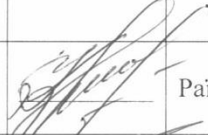
Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету економіки і управління

Голова вченої ради факультету

Підпис Віталій КАРПЕНКО
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

2 ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, докт. екон. наук, проф.	Факультет економіки і управління		Ніла ХРУЩ
Гарант освітньо-професійної програми, докт. екон. наук, проф.	Факультет економіки і управління		Раїса КВАСНИЦЬКА
Декан	Факультет економіки і управління		Віталій КАРПЕНКО

3 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Інформаційні системи і технології у фінансах» є однією із обов'язкових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів.

Пререквізити – ОЗП.03 економічна інформатика, ОПП.01 гроші та кредит, ОПП.02 фінанси, ОПП.09 страхування та фінанси страхових організацій, ОПП.10 фінанси підприємств, ОПП.08 банківська система та банківські операції, ОПП.12 бюджетна система та казначейське обслуговування бюджетів.

Кореквізити – ОПП.19 фінансовий ринок.

Відповідно до освітньої програми дисципліна має забезпечити:

- **компетентності:** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 01); Здатність застосовувати знання у лабораторних ситуаціях (ЗК 02); Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (ЗК 05); Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 08); Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування (ФК 06); Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку (ФК 11).

- **програмні результати навчання:** Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти (ПРН 08); Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем (ПРН 10); Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності (ПРН 12); Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення (ПРН 14); Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання лабораторних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів (ПРН 16); Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань (ПРН 19).

Мета дисципліни. Формування системи знань у галузі організації та функціонування інформаційних систем фінансового обліку та методології автоматизованого розв'язання комплексів фінансових задач.

Предмет дисципліни. Фінансова інформація. Об'єкт – інформаційні системи і технології, що застосовуються в фінансових установах України.

Завдання дисципліни. Вивчення історії створення та виникнення інформаційних систем і технологій у фінансовій сфері; з'ясування сутності економічної та фінансової інформації; структуризація фінансової інформації та системи обробки даних; вивчення сучасних технологій обробки фінансової інформації; особливості побудови інформаційних систем у фінансах, характеристика їх архітектури та структурних елементів; вивчення інформаційних систем і технологій у банківській системі; інформаційні системи і технології у державних фінансових органах; автоматизація оброблення інформації в податковій системі України; інформатизація страхового бізнесу; автоматизовані системи управління підприємницьких структур; інформаційні системи фінансових ринків; вивчення системи міждержавних розрахунків SWIFT.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: вміло *демонструвати* здатність до абстрактного мислення; *ідентифікувати* джерела та *розуміти* методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію; *володіти* навичками використання інформаційних та комунікаційних технологій; *застосовувати* сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування; *застосовувати* спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	лабор. роботи	СРС	лекції	лабор. роботи	СРС
Тема 1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою	2	4	12	2	2	17
Тема 2. Організаційно-методичні основи створення і функціонування інформаційних систем управління фінансами	2	4	12			18
Тема 3. Автоматизована банківська система	2	4	14	2	2	17
Тема 4. Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України	2	4	12			17
Тема 5. Автоматизація оброблення інформації у страховій сфері	2	4	12			17
Тема 6. Автоматизація управління фінансами в бюджетних установах	2	4	12			17
Тема 7. Автоматизація управління фінансами підприємств і комерційних структур	2	4	12	2	2	17
Тема 8. Інформатизація фінансового ринку	2	6	14			18
Разом:	16	34	100	6	6	138

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
	<i>Восьмий семестр</i>	Денна
1	Тема 1. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою. Поняття інформаційної системи та технології. Етапи розвитку інформаційних технологій. Значення та роль інформаційних систем у ринковій економіці. Сучасний стан розвитку банківських інформаційних систем в Україні. Літ.: [4] с.5-12; [5] с.10-21; [6] с.10-21	2
2	Організаційно-методичні основи створення і функціонування інформаційних систем управління фінансами. Інформаційна система – основа підвищення ефективності та продуктивності праці фахівців фінансових установ. Принципи проектування і функціонування інформаційних систем у фінансових установах. Структура та характеристика складових частин інформаційних систем. Організація процесу проектування, розробки та впровадження інформаційних систем. Літ.: [4] с.61-83; [7] с.86-90	2
3	Автоматизована банківська система. Схеми побудови автоматизованих банківських систем. Структура та характеристика складових частин. Завдання, функції, структура та	2

	архітектура СЕП НБУ. Принципи функціонування, типи файлів обміну та маршрутизація платежів в СЕП НБУ. Архітектура системи електронних міжбанківських переказів (СЕМП) НБУ. Моделі управління коррахунками комерційних банків в СЕП. Літ.: [3] с.25-41; [4] с.115-137; [5] с.212-222	
4	Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України. Завдання автоматизації податкової системи з точки зору структури та інформаційних потоків. Основи побудови та функціонування автоматизованої інформаційно-аналітичної системи (АІАС) ДПА України. Технологічні особливості формування та обробки податкової звітності в податкових органах. Літ.: [1] с.118-132; [4] с.159-165	2
5	Автоматизація оброблення інформації у страховій сфері. Функціональне призначення та роль АІС в страховому бізнесі. Структура та характеристика АІС в страхуванні. Перспективні напрямки розвитку інформаційних технологій в страховому бізнесі. Літ.: [4] с.166-174	2
6	Автоматизація управління фінансами в бюджетних установах. Особливості розробки та впровадження автоматизованих систем управління фінансами в бюджетних установах. Автоматизована система управління фінансовими потоками Пенсійного фонду України. Літ.: [7] с.156-160	2
7	Автоматизація управління фінансами підприємств і комерційних структур. Автоматизована система управління підприємством (АСУП). Підсистема управління фінансово-господарською діяльністю підприємства. Програмне забезпечення для проведення фінансового обліку підприємств. Літ.: [5] с.193-236; [6] с.258-283	2
8	Інформатизація фінансового ринку. Особливості автоматизації задач фондового ринку. Розвиток інформаційних систем і технологій в діяльності кредитних спілок. Організаційна структура міжнародної телекомунікаційної мережі SWIFT. Принципи функціонування SWIFT Література: [5] с.165-175	2
	Всього за семестр	16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми здобуття освіти

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Структура та характеристика складових частин інформаційних систем та технологій у фінансах. Літ.: [1-7]	2
2	Особливості систем автоматизації банківської діяльності. Системи автоматизованої обробки інформації в податковій службі. Літ.: [1-7]	2
3	Автоматизація управління фінансами підприємств і комерційних структур. Особливості автоматизації задач фондового ринку. Літ.: [1-7]	2
Разом:		6

5.2 Зміст лабораторних занять

Перелік лабораторних занять для студентів денної форми навчання

№ п/п	Тема лабораторного заняття	Кількість годин
1	<i>Лабораторна робота 1.</i> Фінансово-кредитна інформація: застосування методів формалізованого опису та структуризації для створення масивів даних.	2
2	<i>Лабораторна робота 1.</i> Фінансово-кредитна інформація: застосування методів формалізованого опису та структуризації для створення масивів даних.	2
3	<i>Лабораторна робота 2.</i> Знайомство з технологіями файл-сервер та клієнт-сервер. Технологія створення баз даних для фінансових розрахунків.	2
4	<i>Лабораторна робота 2.</i> Знайомство з технологіями файл-сервер та клієнт-сервер. Технологія створення баз даних для фінансових розрахунків.	2
5	<i>Лабораторна робота 3.</i> Методика створення інформаційно-довідникового забезпечення системи управління фінансами.	2
6	<i>Лабораторна робота 3.</i> Методика створення інформаційно-довідникового забезпечення системи управління фінансами.	2
7	<i>Лабораторна робота 4.</i> Практичне засвоєння функціональних можливостей автоматизованої банківської системи	2
8	<i>Лабораторна робота 4.</i> Практичне засвоєння функціональних можливостей автоматизованої банківської системи	2
9	<i>Лабораторна робота 4.</i> Практичне засвоєння функціональних можливостей автоматизованої банківської системи	2
10	<i>Лабораторна робота 5.</i> Програмно-технічний комплекс «Податковий облік». Знайомство з SQL технологією, загрузка та обробка інформації в базі даних.	2
11	<i>Лабораторна робота 5.</i> Програмно-технічний комплекс «Податковий облік». Знайомство з SQL технологією, загрузка та обробка інформації в базі даних.	2
12	<i>Лабораторна робота 6.</i> Практичне застосування функціональних можливостей інформаційної системи страхової компанії.	2
13	<i>Лабораторна робота 6.</i> Практичне застосування функціональних можливостей інформаційної системи страхової компанії.	2
14	<i>Лабораторна робота 7.</i> Знайомство та практичне застосування підсистеми “Фінансовий облік та звітність”	2
15	<i>Лабораторна робота 7.</i> Знайомство та практичне застосування підсистеми “Фінансовий облік та звітність”	2
16	<i>Лабораторна робота 8.</i> Підготовка банківських та фінансових повідомлень засобами MT-100 для передачі в телекомунікаційну мережу SWIFT	2

17	Лабораторна робота 8. Підготовка банківських та фінансових повідомлень засобами MT-100 для передачі в телекомунікаційну мережу SWIFT	2
Разом:		34

Перелік лабораторних занять для студентів заочної форми навчання

№ п/п	Тема лабораторного заняття	Кількість годин
1	Лабораторна робота 1. Методика створення інформаційно-довідникового забезпечення системи управління фінансами.	2
2	Лабораторна робота 2. Практичне засвоєння функціональних можливостей автоматизованої банківської системи	2
3	Лабораторна робота 3. Практичне застосування функціональних можливостей інформаційної системи страхової компанії.	2
Разом:		6

5.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до лабораторних занять, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи студентів денної форми навчання

Номер тижня	Види самостійної роботи	
	Зміст	к-ть год.
1	Опрацювання лекційного матеріалу з Т1, підготовка до лабораторних занять, підготовка і написання есе, підготовка тестування	6
2	Опрацювання лекційного матеріалу з Т1, підготовка і написання есе, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
3	Опрацювання лекційного матеріалу з Т2, підготовка і написання есе, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
4	Опрацювання лекційного матеріалу з Т2, підготовка і написання есе, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
5	Опрацювання лекційного матеріалу з Т3, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	5
6	Опрацювання лекційного матеріалу з Т3, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	5

7	Опрацювання лекційного матеріалу з Т3, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	4
8	Опрацювання лекційного матеріалу з Т4, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
9	Опрацювання лекційного матеріалу з Т4, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
10	Опрацювання лекційного матеріалу з Т5, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
11	Опрацювання лекційного матеріалу з Т5, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
12	Опрацювання лекційного матеріалу з Т6, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
13	Опрацювання лекційного матеріалу з Т6, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
14	Опрацювання лекційного матеріалу з Т7, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
15	Опрацювання лекційного матеріалу з Т7, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	6
16	Опрацювання лекційного матеріалу з Т8, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	7
17	Опрацювання лекційного матеріалу з Т8, підготовка до лабораторних занять, підготовка до тестування	7
Разом:		100

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до лабораторних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою та контроль за виконанням індивідуального завдання здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Вимоги до виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми здобуття освіти) та індивідуального домашнього завдання (для студентів денної форми здобуття освіти) викладені в Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: лекції (з використанням методів проблемного навчання і візуалізації); лабораторні заняття (з використанням комп'ютерної техніки та програмного забезпечення), самостійна робота (індивідуальне завдання - есе) і мають за мету – набуття студентами лабораторних навичок роботи з інформаційними системами, що використовуються в фінансових установах.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час аудиторних лабораторних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу, в т.ч. з використанням Модульного середовища для навчання. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування перед допуском до лабораторного заняття;
- оцінювання результатів захисту лабораторних робіт;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу з розділу;
- захист індивідуальних завдань;
- оцінювання контрольних робіт (відповідно до графіка проведення лабораторно-екзаменаційних сесій для студентів заочної форми).

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного, так і підсумкового контролів (охарактеризувати фактично прийняті форми контролю з навчальної дисципліни). Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, **не допускається** до семестрового контролю поки не виконає весь обсяг, передбачений Робочою програмою для цього виду роботи. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу, встановленого для кожної структурної одиниці) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який **має** академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в он-лайн режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до лабораторного заняття (вивчення теоретичного матеріалу з теми роботи, попередню підготовку протоколу роботи, підготовку до усного опитування для допуску до заняття (наведені у Методичних рекомендаціях до лабораторних занять), активно працювати на занятті, якісно підготувати звіт, захистити результати виконаної роботи, брати участь у дискусіях щодо прийнятих конструктивних рішень при виконанні здобувачами лабораторних робіт тощо.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Термін захисту лабораторної роботи вважається своєчасним, якщо студент захистив її на наступному після виконання роботи занятті. Пропущене лабораторне заняття студент зобов'язаний відпрацювати в лабораторіях кафедри у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами тестування. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, плагіат (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)). У разі виявлення плагіату в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності **не допускаються**.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, що розміщені на доступних платформах (<https://prometheus.org.ua/courses-catalog/>, <https://finacademy.net/ua/webinars>), які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9 Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до

«Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Залежно від важливості окремих видів навчальної роботи, і їх ролі у формуванні компетентностей і результатів навчання, визначених освітньою програмою, розробники Робочої програми присвоюють кожному виду навчальної роботи (структурній одиниці) з дисципліни певну кількість балів. При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із встановлених Робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця навчальної роботи може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності *не допускаються*.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення роботи і володіння спеціальними приладами та інструментами, прикладними програмами. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві-три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення лабораторних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням лабораторних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних лабораторних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні лабораторних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у 7 семестрі

Аудиторна робота	Контрольні заходи	Самостійна робота	Семестровий контроль
	<i>Сьомий семестр</i>		

Лабораторні роботи №:								Тестовий контроль:		ІДЗ	Іспит	Разом балів
1	2	3	4	5	6	7	8	Т 1-4	Т 5-8			
		Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)										
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	6-10		24-40	60-100
24-40								6-10		6-10	24-40	

Примітки: Т – тема навчальної дисципліни; ІДЗ – індивідуальне домашнє завдання.

Оцінювання результатів захисту лабораторної роботи

Виконана й оформлена відповідно до встановлених Методичними рекомендаціями вимог лабораторна робота комплексно оцінюється викладачем при її захисті з урахуванням таких критеріїв: самостійність та правильність виконання; повнота відповіді та знання функціонування інформаційних систем у фінансових установах; дотримання вимог при формуванні фінансових звітів тощо.

Результат виконання і захисту здобувачем вищої освіти кожної лабораторної роботи оцінюється відповідно до таблиці Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти та рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей з присвоєнням йому відповідної суми балів.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, лабораторна робота йому **не зараховується** і для її захисту він має детальніше опрацювати матеріал з теми роботи, методику її виконання, виправити грубі помилки та повторно вийти на її захист у призначений для цього викладачем час.

Оцінювання результатів навчання з теоретичного матеріалу (тестовий контроль)

Кожний з двох тестів, передбачених Робочою програмою, складається із 25 тестових завдань, кожне з яких є рівнозначним. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 10 (*кількість набраних балів за тестове завдання може бути різною*).

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 6 до 10 балів.

Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1-13	14-16	17-18	19-20	21-22	23-25
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-65	66-72	73-82	83-89	90-100
Кількість балів	-	6	7	8	9	10

На тестування відводиться 25 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в он-лайн режимі у Модульному середовищі для навчання. При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну **наступного** контролю.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль	Разом
Сьомий семестр						
Лабораторні роботи* №:			Контрольна робота	Індивідуальне завдання	Іспит	Сума балів
1	2	3	Якість виконання і захист роботи			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)						
3-5	3-5	3-5	12-20	6-10	30-50	60-100
9-15			15-25	6-10	30-50	

Примітка. *Вимоги до оцінювання лабораторних робіт студента-заочника аналогічні вимогам, що пред'являються до здобувачів освіти денної форми

Оцінювання контрольної роботи здобувачів, які навчаються за заочною формою здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання двох теоретичних завдань і однієї лабораторної роботи. Структуру завдань у контрольній роботі залежно від особливостей дисципліни визначають розробники робочої програми із затвердженням їх на засіданні кафедри. Варіанти контрольних робіт і зміст завдань і наводяться у Методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються: повнота відповіді на теоретичні питання; якість виконання лабораторної роботи; захист. Кожне з теоретичних питань оцінюється від 3 до 5 балів, а лабораторне 6-10 балами, загальна сума балів на позитивну оцінку становить від 12 до 20.

Таблиця – Розподіл балів при оцінюванні завдань контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів навчання		
	Достатній	Середній	Високий
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Лабораторна робота	6	8	10
Разом	12	16	20

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється викладачем з використанням таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті пропонується поєднання питань як теоретичного (в т.ч. у тестовій формі), так і практичного характеру.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання (40 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання (50 балів для підсумкового контролю)

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	10	15
Теоретичне питання № 2	6	10	15
Практичне завдання	8	14	20
Разом:	30		50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище (**Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти**).

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (Опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Поняття інформаційної системи та технології.
2. Етапи розвитку інформаційних технологій.
3. Значення та роль інформаційних систем у ринковій економіці.
4. Сучасний стан розвитку банківських інформаційних систем в Україні.
5. Інформаційна система – основа підвищення ефективності та продуктивності праці фахівців фінансових установ.
6. Принципи проектування і функціонування інформаційних систем у фінансових установах.
7. Структура та характеристика складових частин інформаційних систем.
8. Організація процесу проектування, розробки та впровадження інформаційних систем.
9. Схеми побудови автоматизованих банківських систем.
10. Структура та характеристика складових частин. Завдання, функції, структура та архітектура СЕП НБУ.

11. Принципи функціонування, типи файлів обміну та маршрутизація платежів в СЕП НБУ.
12. Архітектура системи електронних міжбанкських переказів (СЕМП) НБУ.
13. Моделі управління коррахунками комерційних банків в СЕП.
14. Завдання автоматизації податкової системи з точки зору структури та інформаційних потоків.
15. Основи побудови та функціонування автоматизованої інформаційно-аналітичної системи (АІАС) ДПА України.
16. Технологічні особливості формування та обробки податкової звітності в податкових органах.
17. Функціональне призначення та роль АІС в страховому бізнесі.
18. Структура та характеристика АІС в страхуванні.
19. Перспективні напрямки розвитку інформаційних технологій в страховому бізнесі.
20. Особливості розробки та впровадження автоматизованих систем управління фінансами в бюджетних установах.
21. Автоматизована система управління фінансовими потоками Пенсійного фонду України.
22. Автоматизована система управління підприємством (АСУП).
23. Підсистема управління фінансово-господарською діяльністю підприємства.
24. Програмне забезпечення для проведення фінансового обліку підприємств.
25. Особливості автоматизації задач фондового ринку.
26. Розвиток інформаційних систем і технологій в діяльності кредитних спілок.
27. Організаційна структура міжнародної телекомунікаційної мережі SWIFT.
28. Принципи функціонування SWIFT.

12 Навчально-методичне забезпечення

Навчальний процес з дисципліни «Інформаційні системи і технології у фінансах» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою (Електронний навчально-методичний комплекс з дисципліни «Інформаційні системи і технології у фінансах»: <https://msn.khmnpu.edu.ua/course/view.php?id=90>).

13 Рекомендована література

Основна література

1. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. / Л. В. Дубчак, Л. І. Іванова. – Ірпінь, 2018. – 194 с.
2. Інформаційні системи та бази даних : навчальний посібник для студентів / А. В. Анісімов, П. П. Кулябко. – Київ. 2017. – 110 с.
3. Системи обробки економічної інформації : навчальний посібник / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. – Одеса: ОНУ, 2021. – 358 с.
4. Інформаційні системи і технології в банківській діяльності: навч. посіб. / Л. В. Дубчак, Л. А. Ключко, В. Ю. Свириденко. – Ірпінь : Видавництво Національного університету державної податкової служби України, 2016. – 248 с.
5. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник / В. М. Антоненко, С. Д. Мамченко, Ю. В. Рогушина. – Ірпінь : Нац. Університет ДПС України, 2016. – 212 с.
6. Основи інформаційних систем і технологій : навч. посібник / Б. Т. Ситнік – Харків : УкрДУЗТ, 2019. – 175 с.

7. Інформаційні технології : навч. посібник / Ю.В. Волосяк, В.В. Кузьома, О.А. Коваленко [та ін.] ; під зг. ред. А.В. Неліпової. К. : Кафедра, 2017. – 200 с.

Додаткова література

8. Методичні матеріали Конспект лекцій з дисципліни «Інформаційні системи і технології у фінансах підприємств» / О. М. Васьків. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. – 94 с.

9. Інформаційні системи і технології у банківській сфері : курс лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавр 4 курсу напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» денної форми навчання / Т.О. Мороз. Миколаїв : МНАУ, 201. 52 с

10. Сидорчук І. П. Сучасні інформаційні технології у сфері страхових послуг / І. П. Сидорчук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки – 2025. – Вип. 341. – № 3. – С. 135-139.

11. Сидорчук І. П. Цифрова трансформація банківської системи України / І. П. Сидорчук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки – 2025. – Вип. 345. – № 5.

11. Сидорчук І. П. Безготівкові розрахунки в Україні: сутність, проблеми здійснення та розвитку / І. П. Сидорчук, І. О. Нечипорук // Фінансові аспекти розвитку економіки України: теорія, методологія, практика : збірник наукових праць молодих вчених та студентів. Хмельницький : ХНУ, 2018. – Том1. – С. 113-115.

10. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 11.08.2013 р. №2121-14 – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

11. Про платіжні системи та переказ коштів в Україні: Закон України N" 2346-III від 05.04.2001 р. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2346-14>.

12. Про електронні документи та електронний документообіг. Закон України 851-15 від 22.05.2003 р. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

13. Про електронний цифровий підпис. Закон України 852-15 від 22.05.2003 р. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/852-15>.

14. Про захист інформації в автоматизованих системах. Закон України 2594-15 від 31.05.2005 р. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2594-15>.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=90>.

2 Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnmu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php

3 Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnmu.edu.ua/#>.

ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ У ФІНАНСАХ

Тип (статус) дисципліни

Рівень вищої освіти

Мова викладання

Семестр

Кількість призначених кредитів ЄКТС

Форми навчання, для яких викладається дисципліна

Обов'язкова фахової підготовки

Перший (бакалаврський)

Українська

Сьомий

5,0

Денна/заочна

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *вміло демонструвати* здатність до абстрактного мислення; *ідентифікувати* джерела та *розуміти* методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію; *володіти* навичками використання інформаційних та комунікаційних технологій; *застосовувати* сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування; *застосовувати* спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

Зміст навчальної дисципліни. Інформаційні системи та їх роль в управлінні економікою. Організаційно-методичні основи створення і функціонування інформаційних систем управління фінансами. Автоматизована банківська система. Автоматизація оброблення інформації в податковій сфері України. Автоматизація оброблення інформації у страховій сфері. Автоматизація управління фінансами в бюджетних установах. Автоматизація управління фінансами підприємств і комерційних структур. Інформатизація фінансового ринку.

Пререквізити – ОЗП.03 економічна інформатика, ОПП.01 гроші та кредит, ОПП.02 фінанси, ОПП.09 страхування та фінанси страхових організацій, ОПП.10 фінанси підприємств, ОПП.08 банківська система та банківські операції, ОПП.12 бюджетна система та казначейське обслуговування бюджетів.

Кореквізити – ОПП.19 фінансовий ринок.

Запланована навчальна діяльність. Мінімальний обсяг навчальних занять в одному кредиті ЄКТС навчальної дисципліни для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за денною формою здобуття освіти становить 10 годин; для заочної форми – 2–3 години на 1 кредит ЄКТС.

Форми (методи) навчання: лекції (з використанням методів проблемного та інтерактивного навчання і візуалізації); лабораторні заняття (з використанням методів комп'ютерного моделювання, методів проектної діяльності, тренінгових вправ, аналіз проблемних ситуацій, пояснення, дискусія тощо), самостійна робота (робота над засвоєнням теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних та домашніх завдань, підготовка до поточного та підсумкового контролю тощо), з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій.

Форми оцінювання результатів навчання: виконання лабораторних робіт, тестування, виконання індивідуального домашнього завдання.

Вид семестрового контролю: іспит.

Навчальні ресурси:

1. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. / Л. В. Дубчак, Л. І. Іванова. – Ірпінь, 2018. – 194 с.
2. Інформаційні системи та бази даних : навчальний посібник для студентів / А. В. Анісімов, П. П. Кулябко. – Київ. 2017. – 110 с.
3. Системи обробки економічної інформації : навчальний посібник / О.В. Тюрин, О.Ю. Ахмеров. – Одеса: ОНУ, 2021. – 358 с.
4. Інформаційні системи і технології в банківській діяльності: навч. посіб. / Л. В. Дубчак, Л. А. Ключко, В. Ю. Свириденко. – Ірпінь : Видавництво Національного університету державної податкової служби України, 2016. – 248 с.
5. Сучасні інформаційні системи і технології: управління знаннями : навч. посібник / В. М. Антоненко, С. Д. Мамченко, Ю. В. Рогушина. – Ірпінь : Нац. Університет ДПС України, 2016. – 212 с.
6. Основи інформаційних систем і технологій : навч. посібник / Б. Т. Ситнік – Харків : УкрДУЗТ, 2019. – 175 с.
7. Інформаційні технології : навч. посібник / Ю.В Волосюк, В.В. Кузьома, О.А. Коваленко [та ін.] ; під зг. ред. А.В. Нелепової. К. : Кафедра, 2017. – 200 с.
8. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnmu.edu.ua/course/view.php?id=90>.
9. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnmu.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php

Викладач: канд. екон. наук, доц. Іванна Сидорчук